מנין לעשות שאר הבא ממנו כו' · ואם תאמר מה לשאר הבא ממנו דאם אמו מותרת ועוד למאן דאמר שריפה חמורה מה לשאר הבא ממנה שכן אמה בשריפה תאמר בהא שאמו בסקילה וי"ל דכיון דילף מאי דכתיב בהדיא גבי האי כאלו כתיב גבי האי לא שייך לאקשויי מידי :

אמך היא · בפ' ד' מיתות (לעיל דף נד·) דרשינן משום אמו אתה מחייבו וכו' ותרתי ש"מ :

איבא למיפרך מה להיא כו' · אין הג"ש מופנה משני לדדין ולכן למדין ומשיבין :

***אמר** קרא אשת בנך היא · וא"ת אכתי אי מה הוא דודתה אסורה אף היא דודתה אסורה וי"ל דלא שייך לאקשויי אלא מחייבי מיתות ב"ד דלענין מיתה נאמרה גזרה שוה : אמר

אמר אביי הכי קאמר מנין לעשות שאר הבא ממנו כשאר הבא ממנה נאמר כאן זמה ונאמר להלן זמה וכו' והא בשאר דידיה לא כתיבא ביה זמה *אמר רבא אמר לי רב יצחק בר אבודימי אתיא הנה הנה אתיא זמה זמה אמר מר מנין לעשות למטה כלמעלה מאי למטה כלמעלה אילימא בת בנה ובת בתה כבתה בהדי הדדי קאתיין אלא אם חמיו ואם חמותו כחמותו האי למטה כלמעלה למעלה כלמטה הואי תני למעלה כלמטה אי הכי נאמר כאן זמה ונאמר להלן זמה ומה השתא אינהי לא כתיבה זמה דידהו כתיבא אמר אביי הכי קאמר מנין לעשות שלשה דורות למעלה כשלשה דורות למטה נאמר למטה זמה ונאמר למעלה זמה מה למטה שלשה דורות אף למעלה שלשה דורות ומה בעונש עשה למטה כלמעלה אף באזהרה נמי עשה למעלה כלמטה רב אשי אמר לעולם כדקתני ומאי למטה למטה באיסור אי מה היא אם אמה אסורה אף הוא אם אמו אסורה *אמר אביי אמר קרא אמך היא משום אמו אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אם אמו רבא אמר בין למאן דאמר *דון מינה ומינה ובין למאן דאמר דון מינה ואוקי באתרה לא אתיא למ"ד דון מינה ומינה מה היא אם אמה אסורה אף הוא נמי אם אמו אסורה ומינה מה היא בשריפה אף הוא נמי בשריפה למ"ד שריפה חמורה איבא למיפרך מה להיא שכן אמה בשריפה תאמר בהוא שאמו בסקילה ועוד אמו בסקילה אם אמו בשריפה ועוד מה היא לא חלקת בה בין אמה לאם אמה אף הוא נמי לא תחלוק בו בין אמו לאם אמו ולמ"ד סקילה חמורה מהאי קושיא לא נידונה ולמ"ד דון מינה ואוקי באתרה מה היא אם אמה אסורה אף הוא נמי אם אמו אסורה ואוקי באתרה התם הוא דבשריפה אבל הכא בסקילה כדאשכחן באמו למ"ד שריפה חמורה איבא למיפרך מה

אמר אביי · האי זכרים ונקבות עליו ועל אשתו קאמר והכי קאמר מנין לעשות שאר הבא ממנו דהיינו בתו ובת בנו ובת בתו מאמותו דלאו בכלל אשה ובתה דקרא נינהו דהתם באשתו ע"י קידושין קאמר דדרשינן לה ביבמות [לז.] מקראי *דרבה רמי כתיב ערות בת בנך או בת בתך וגו' הא בת בנה ובת בתה שלא ילדה ממך גלה וכתיב ערות אשה ובתה לא תגלה משמע בין שילדתו לך בין שילדתו לאיש אחר לא קשיא כאן בחטטין כאן בגישואין אם אמותך או מפותה לך היא אי אתה מוזהר על בתה אלא אם כן ממך היא ואם אשתך היא אתה מוזהר אף על בת שילדה לאיש אחר : **כשאר הבא ממנה** · כבת אשתו ובת בתה ובת בנה דרבינן להו לעיל בגזירה שוה : **והא בשאר דידיה לא כתיב זמה** · דמהאי קרא נפקא לן בת בתו ובת בנו מאמותם ערות בת בנך או בת בתך כדפרישית לעיל ובתו לקמן יליף לה ובהוא קרא זמה לא כתיב : **אתיא הנה הנה אתיא זמה זמה** · מעיקרא מייתינן לה בהנה הנה והדר בזמה זמה כתיב הכא (ויקרא יח) כי ערותך הנה וכתיב בשאר אשתו (שם) שארה הנה מה להלן זמה עמו אף כאן זמה עמו ובתר דאייתינן זמה לשאר דידיה ילפינן בה שריפה בזמה זמה נאמר כאן (שם) זמה ונאמר להלן (שם כ) בשריפה זמה מה להלן שריפה אף כאן שריפה : **אילימא בת בנה ובת בתה** · שהן דורות מתחתונים ואחרונים כלומר כבתה שהיא קדמה והיינו עליונה : **למעלה כלמטה היא** · שהאבות לעולם עליונים נקראו שהן קדמו : **השתא אינהו לא כתיבן** · אם חמיו ואם חמותו לאזהרתן ולעונשן לא כתיבא : **זמה דידהו כתיבא** · בתמיה דקאמר נאמר

[לפנינו רבא]

לעיל נא. לקמן עו. פז: מגיגה יח: יבמות ג. כריתות ס.

[יבמות עח: ב"ק כה: שבועות לא. זבחים לא: מנחות סב. קו. חולין קכ: נדה מג.]

כאן זמה : הכי קאמר לעולם אם חמיו ואם חמותו מהדר ובהאי לד נקטיה לדרשה דידיה : **מנין לעשות למעלה** · מאשתו שלשה דורות לאיסור דהיינו אם חמיו שהוא דור שלישי לאשתו וכן אם חמותו : **כשלשה דורות למטה** · כמו שמצינו שהוזהר ונענש למטה הימנה שלשה דורות דהיינו בת בתה וכן בת בנה : **נאמר למטה זמה** · שארה הנה זמה היא : **ונאמר למעלה זמה** · דכתיב (שם) כי יקח את אשה ואת אמה זמה היא : **מה למטה שלשה דורות אף למעלה שלשה דורות** · אתרבו בדינא דקרא הרי למדנו לעונש ועדיין אזהרה לא שמענו בהם דהא זמה למעלה גבי עונש כתיב והדר ילף מסקנא דברייתא מה בעונש עשה למטה בתה ובת בתה ובת בנה כלמעלה בחמותו דהא רבינן להו לעיל שריפה אף באזהרה עשה למעלה חמותו ואם חמותו ואם חמיו שלא נאמר בהן אזהרה כלמטה כבתה ובת בתה ובת בנה הרי למדנו לעונש (מאזהרה) ולישנא דברייתא הכי קאמר מנין לעשות למעלה מאשתו כלמטה מאשתו לענין שלשה דורות נאמר למעלה מאשתו ונאמר למטה מאשתו זמה ועשה הכתוב למטה כלמעלה בת בתה כבתה אף למעלה מאשתו עשה למעלה כלמטה עשה אם חמותו כחמותו · הרי למדנו לעונש ללמדם לאזהרה שאף חמותו עלמה לא נאמר באזהרה מה בעונש למטה כלמעלה רבינן שאר של מטה הימנה לשריפה כשאר של מעלה ממנה אף באזהרה עשה שאר של מעלה הימנה כשאר של מטה הימנה ואע"ג דברייתא איפכא תני אביי מפיך : **רב אשי אמר לעולם כדקאני** · דלא תצטריך לאפוכה ולמתני מה להלן למטה כלמעלה אף כאן למעלה כלמטה אלא אף כאן למטה כלמעלה ומאי למטה דקאמר למטה באיסור איסור הקל קרי למטה והחמור קרי למעלה והכי קאמר מנין לעשות אם חמיו ואם חמותו שהן רחוקות ואסורין למטה כחמותו שהיא קרובה ואיסורה עליון וחמור נאמר כאן זמה [כו'] ורב אשי לא קשיא ליה הא דקשיא לן לעיל השתא איכא לא כתיבי זמה דידהו כתיבי דהאי נאמר כאן זמה לאו עלייהו קאי אלא הכי נקט למילתיה נאמר כאן בחמותו זמה ונאמר להלן בבת אשתו זמה מה להלן למטה באיסור כלמעלה באיסור חייב הכתוב על בת בתה ובת בנה כבתה אף כאן נעשה אם חמיו ואם חמותו כחמותו והיינו למטה באיסור כלמעלה באיסור וסיפא דהדר תני מה כאן למטה כלמעלה אף להלן למעלה כלמטה רב אשי כאבי מפרש לה למילף אזהרה בחמותו ואם חמותו ואם חמיו והכי קאמר ומה כאן בעונש רבינן בגזרה שוה שאר של מטה הימנה כשאר של מעלה הימנה לשריפה אף באזהרה החמורה בשאר של מטה גרבה שאר של מעלה מאשתו חמותו ואם חמותו כשאר של מטה באזהרה : **אי** · כיון דאמרת מנין לעשות שאר הבא הימנו כשאר הבא הימנה נימא מה היא אם אמה אסורה לו אף הוא אם אמו אסורה לו משום ערוה ואמן גבי שניות מדברי סופרים (*תמן) לה ביבמות בפרק כיצד (דף נח.) : **אמך היא** · מיעוטא הוא : **רבא אמר** · לא מבעי ליה קרא למעוטי דלא היסק אדעתין לאתויי הא בגזירה שוה דבין למאן דאמר בכל גזירות שוות שבתורה דון מינה ומינה בין למאן דאמר וכו' לא אתיא שפיר כדמפרש ואזיל : **דון מינה ומינה** · לכל דבריה עלמוד ממנה מאחר שעיקרו של דבר למדתי מחבירו אף לכל דבריה עלמוד ממנה וכן אם בתה עלמוד אם אמו מאם אמה לאיסורא צריך אתה עלמוד הימנה אף לשריפה שתהא בשריפה : **בין למאן דאמר דאמרינן דון מינה ואוקי באתרה** · דון עיקר הדבר עלמדו מחבירו אבל לשאר דבריו שאתה מוצא דינו מפורש בו ואתה יכול עלמוד מינה ובה דבר מדבר ואינך צריך עלמד מחבירו העמידנו במקומו ואל תשוהו לחבירו וכאן נמי עלמוד אם אמו מאם אמה לאיסורא דלא כתיבא בה בהדיא אבל לענין מיתה תעמידנה במקומה שאר דידיה מינה ובה דבר מדבר ועלמוד אף אם אמו בסקילה מאמו שהיא בסקילה דהא גבי דידה נמי אם אמה כאמה שויא לשריפה : **ולא אתיא** · כדמפרש ואזיל : **מה היא בשריפה אף הוא בשריפה** · כלומר מה שאר אשתו אם אמו בשריפה היא אף הוא שאר אם אמו בשריפה : **איבא למיפרך** · בתחלת הדין דילפת מינה לאיסורא : **מה להיא** · לשאר אשתו דין הוא להחמיר ולאסור את אם אמה שכן החמיר הכתוב על אמה לשריפה ואשכחן בה לד חמור : **ועוד אמו בסקילה** · שהיא קלה אם אמו תהא בשריפה חמורה בתמיהה : **ועוד** · כיון דאית לן למידן מינה ומינה מאי חזית דדיינת הכי דון הכי מה היא לא חלקת בה בין אמה לאם אמה אף הוא לא תחלוק וכו' הלכך לא אתיא לשריפה וכיון דלא מצית למילף מינה ומינה אף תחילת הדין לאיסורא לא תלמוד ולמאן דאמר נמי סקילה חמורה וליתנהו תרתי פירכי קמאי מיהו משום האי קושיא בתרייתא לא כדוגס זה מזה : **איבא למיפרך** · על תחילת הדין דקא יליפת לה לאיסורא אם אמו אמה :

[לעיל נג:]

[לעיל נא. עו. פז: מגיגה יח: יבמות ג. כריתות ס.]

[ג"ל רש"ל ולאזהרה]

[ג"ל תניא]

מה

מה נפיק • לאחר אמתו דין הוא להחמיר ולאסור את אם אמה שכן מצינו באותו שאר לד חמור שכן אמה בשריפה: **ועוד מה היא לא חלקתה בין בתה לאם אמה אף הוא וכו׳** • כלומר מאי חזית דכי אמרת אוקים באתרה למילף שאר דידיה מיניה ודיה דבר מדבר שנאמר דאם אמו היא בסקילה נאמר אמו כי היכי דבשאר דידה אם אמה כאתה דילמא אוקמא באתרה וגימא דבשריפה היא כבתו כי היכי דבשאר דידה אם אמה כבתה והא לא אפשר כיון דס״ל שריפה חמורה איכא למיפרך אמו בסקילה ואם אמו בשריפה: **אף היא** • כלתה אסורה כיון דרביתה הזכרים כנקבות השוה נמי נקבות בזכרים שאר אשתו כשאמו ויהא אסור אף באשת חורגו ואמן הוא דאמרינן מותר אדם באשת חורגו: **כלתו בסקילה** • בפ׳ ד׳ מיתות (לעיל דף נג.): **איכא למיפרך** • בתחילת הדין לאוסרה: **נמ״ד שריפה חמורה** • ואינה לפירכא קמייתא משום האי קושיא בתרייתא לא כדומה כלומר לא תילפינהו מהדדי ואפי׳ לאוסרה דכיון דלא מצית למידן מינה ומינה: ה״ג אבל הכא בשריפה כדאשכחן באמה דהייתו אתרה דומיא דידיה דכלתו כאמו: **ועוד מה הוא חלקה** • כלומר מאי חזית דכי אוקמת ליה באתרה למילף שאר דידה מיניה ודיה שריפה כאמה דומיא דידיה דכלתו כאמו אוקמת באתרה הכי ולמוד שאר דידיה מיניה ודיה ואימא הכי כיון דבתה בשריפה צריכין אמו לענוש בכלתה מיתה חמורה מזאת ובסקילה והייתו מיניה ודיה מבתה שהיא בשריפה אתה למד לכלתה סקילה שצריך אתה לחלוק ולהחמיר בין בתה לכלתה דמה הוא חלקה בו להחמיר כלתו מבתו אף היא וכו׳ והאי מילתא בעלמא היא דכי ילפת שאר דידיה מיניה ודיה יש לך להחמיר בכלתה מבתה ואם באת לומר כן איכא למימר דאין לך ללמוד כן אלא להשוות כלתה לאמה כי היכי דכלתו שוה לאמו הלכך איכא למימר סקילה ואיכא למימר שריפה מש״ה [שם] לא כדומה: **בתו מאנוסתו מניין** • בשאר דידיה בקרא דערות בת בנך וגו׳ דאוקימנא באונסין לא כתיבא בתו: **גלוי מלתא בעלמא הוא** • ואין זה עונש מן הדין דהא בת בתו מקורבת דבתו היא דאתיא והיכי דמי עונש מן הדין כגון ערות אחותך בת אביך או בת אמך אין לי אלא בת אביו ובת אמו ובת אמו שלא בת אביו ואם באתה להביא בת אביו ובת אמו מק״ו זה עונש מן הדין דהא לאו מכח קורבה דהא אתיא דזו קורבה מחמת עצמה וזו קורבה מחמת עצמה אבל הכא על בת בתו איכא קרובה לו אלא משום בתו: **אתיא סגא סגא לאיסורא** • נאמר בשאר בשאמו הגה מה להלן בתה כבת בתו אף כאן בתו כבת בתו ומאחר שמתרבית להיות כבת בתו אתיא לשריפה בגזירה שוה דומה זמה כבת בתו כדאמרינן לעיל: **סוגרך הכתוב לומר ובת איש כהן** • דהוה ליה למימר ובת כהן וכתוב איש לומר לך בת איש מאנוסתו שאינה בת אשתו כי נזחל לזנות את אביה כלומר שזנתה מאביה בשריפה: **אי מה בת כהן** • כשואה שזינתה מאחר היא בשריפה ואין בועלה בשריפה: **אף בתו מאנוסתו היא בשריפה ולא הוא** • דהיא תשרף כתיב ולא הוא: רבא אמר בשלמא התם גבי בת כהן בכשואה או באחרוסה משתני קרא כדילפינן בפרק ד׳ מיתות כי אפיקתיה לבועל מדינא דבת כהן: **ואוקמיה אדינא** • דבועל אשת איש דהא לא נפקא מכלל אשת רעהו אבל בת בתו משום קורבא היא בין בפטיה בין בכשואה ואי מפקת לאביה מכלל דינא אי דינא מוקמת ליה אדינא דפטיה מוקמת ליה ומפטר אפשר לומר כן השתא איהי דלא עבדא מידי מיקטלא איהו מיפטר והא קיימא לן (ב״ק דף עז:) השוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה: **אל תחלל את בתך** • אל תחללה בזנות: **יכול בכהן המשיא בתו לבני ולישראל** • שמחללה ופוסלה מתרומה כל(ה) זמן היותה תחתיו: **במוסר בתו** • לאדם לבעילת זנות שלא לשם אישות: **תחלל** • שני חלולין משמע: **המשיא בתו לזקן** • ומתוך שאינה מקבלתו מזנה היא עליו: **זה המשהה בתו בוגרת** • שמתאוה להפקירה ומזנה: **אין לך עני בישראל** • לקמן מפרש לה: **משהה בתו בוגרת אלו רשע ערום הוא** • שמשהה אותה בשביל מלאכה וזו היא ערמת רשע שגורם להזנותה בשביל הנאתו שאין רואה לקנות שפחה לשמשו:

הכי

מה להיא שכן אמה בשרפה תאמר בהוא שאמו בסקילה ועוד הוא כהיא מה היא לא חלקתה בה בין בתה לאם אמה אף הוא לא תחלוק בו בין בתו לאם אמו ולמאן דאמר סקילה חמורה מהאי קושיא לא נידונה אי מה הוא כלתו אסורה אף היא כלתה אסורה אמר אביי אמר קרא אשת בנך היא משום אשת בנך אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אשת בנה רבא אמר בין למ״ד דון מינה ומינה בין למאן דאמר דון מינה ואוקי באתרה לא אתיא למאן דאמר דון מינה ומינה מה הוא כלתו אסורה אף היא נמי כלתה אסורה ומינה מה הוא בסקילה אף היא נמי בסקילה למ״ד סקילה חמורה איכא למיפרך מה להוא שכן אמו בסקילה תאמר בהיא שאמה בשרפה ועוד בתה בשרפה וכלתה בסקילה הוא בעצמו יוכיח דבתו בשרפה וכלתו בסקילה אלא מה הוא לא חלקת בו בין אמו לכלתו אף היא לא תחלוק בה בין אמה לכלתה ולמ״ד שרפה חמורה מהאי קושיא לא נידונין ולמ״ד דון מינה ואוקי באתרה מה הוא כלתו אסורה אף היא כלתה אסורה ואוקי באתרה התם הוא דבסקילה אבל הכא בשרפה כדאשכחן באמה למ״ד סקילה חמורה איכא למיפרך מה להוא שכן אמו בסקילה תאמר בהיא שאמה בשרפה ועוד מה הוא חלקת בו בין בתו לכלתו אף היא תחלוק בה בין בתה לכלתה ולמ״ד נמי שרפה חמורה מהאי קושיא לא נידונין בתו מאנוסתו מנין האמר אביי *ק״ו על בת בתו ענוש על בתו לא כל שכן וכי *עונשין מן הדין *גלויי מילתא בעלמא הוא *רבא אמר אמר לי ר׳ יצחק בר אבדימי אתיא הנה הנה אתיא זמה תני אבוה דרבי אבין *לפי שלא למדנו לבתו מאנוסתו °ובת איש כהן אי מה בת כהן היא בשרפה ואין בועלה בשרפה אף בתו מאנוסתו היא בשרפה ואין בועלה בשרפה אמר אביי אמר °קרא את אביה היא מחללת מי שמחללת את אביה יצתה זו שאביה מחללה רבא אמר בשלמא התם אפיקתיה מדינא דבת כהן ואוקימתה אדינא דבת ישראל הכא אדינא דמאן מוקמת ליה אדינא דפנוייה מוקמת ליה אזהרה לבתו מאנוסתו מניין בשלמא לאביי ורבא מהיכא דנפקא להו עונש מהתם נפקא להו אזהרה אלא לדתני אבוה דרבי אבין מאי אמר רבי אילעא אמר °אל תחלל את בתך להזנותה מתקיף לה רבי יעקב אחוה דרב אחא בר יעקב האי אל תחלל את בתך להזנותה להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא אל תחלל את בתך להזנותה יכול בכהן המשיא את בתו ללוי וישראל הכתוב מדבר ת״ל להזנותה בחילול שבזנות הכתוב מדבר ²במוסר את בתו שלא לשם אישות אם כן לימא קרא אל תחל מאי אל תחלל שמע מינה תרתי ואביי ורבא האי אל תחלל את בתך להזנותה מאי עבדי ליה אמר רבי מני זה המשיא את בתו לזקן כדתניא אל תחלל את בתך להזנותה רבי אליעזר אומר ³זה המשיא את בתו לזקן ר״ע אומר זה המשהא בתו בוגרת אמר רב כהנא משום רבי עקיבא אין לך עני בישראל אלא רשע ערום והמשהא בתו בוגרת אטו המשהא בתו בוגרת לאו רשע ערום הוא אמר אביי

אמר אביי ק״ו • אביי נמי אית ליה גזירה שוה כדאמרינן לעיל אלא דקאמר הכא לא צריך ומיהו קשה מפ״ק דכריתות (דף ה.) גבי אל תהי ג״ש קלה בעינינך דמשמע התם דאביי לא יליף בתו מאנוסתו אלא מגזירה שוה:

תני אבוה דרבי אבין כו׳ • מדבעי קרא משמע דלית ליה גזירה שוה דהכא הגה וזמה זמה ותימה א״כ בת בתו ובת בנו מנא ליה דבשריפה ועוד קשה דהאי איש איצטריך לכדדרשינן בפרק ד׳ מיתות (לעיל דף נא.) אע״פ שאינה כהנת דמאיש דרש כדפירש בקונטרס: איזהו

[יבמות מח:]

ה גרות הב״ח (ה) רש״י ד״ה יכול וכו׳ כל ימי חייתה:

ב א מיי׳ פ״ב מהלכות איסורי ביאה הל׳ ו׳:

ג ב מיי׳ פ״ב מהלכות נערה בתולה הלכה יז סמג לאוין סה עשין תלט״ע ה״ע סימן קנו סעיף ס בסג״ה:

ד ג מיי׳ פכ״א מהלכות איסורי ביאה הלכה כו סמג עשין מה עשין תלט״ע ה״ע סימן כ סעיף ט:

לעיל נד. וש״נ

[לעיל עה: וש״נ] [תוספתא פ״ב]

איזהו עני רשע ערום · רשע ערום איכא טובא כדמפרש בסוטה בפרק היה נוטל (דף כ׳ ושם) אבל עני רשע ערום ליכא אלא האי לחודיה : **סמוך** לפירקן · משמע הכא דאתכנו נמי קלי וקשה בדפרק חרש (יבמות דף קיב:) אמרינן דקטן לא תקינו ליה נישואין ואמר בהאשה רבה (שם דף לו:) דנשותיהן פטורות מן החליצה ומן הייבום אלמא בעילת זנות היא וי״ל דלא חשיב מיהא בעילת זנות דהא אמר בפרק הכותב (כתובות דף לי) דקטן שהשיאו אביו אשה כתובתה קיימת* :

והמלוה סלע לעני כו׳ · משמע דמלוה קעביד וקשה דבפ״ק דחגיגה (דף ה׳ ושם) אמרינן לרבות ורעות זה הממליא מעות לעני בשעת דוחקו ומפרש ר״ת דהכא במלוה לצורך מזונות אבל התם מיירי כשהמלכות דוחקת לגבות ממנו מס וגולגוליות וארנוניות ואם לא היה מולא היו מניחין אותו ועכשיו גורס זה המלוה ודוחקתו המלכות ולימים בא המלוה וטורף ביתו ושדותיו ומפסיד הרבה והייבו לרות רבות ורעות והייבו דקאמר התם זוזי לעגלא לא שכיח כלומר לקנות תבואה לתליתא שכיח כלומר כשדוחקין אותו למכור או למשכן ביתו ושדותיו כמו תלויה וזבין (ב״ב דף מז:) ובקונטרס פירש שם דקאי אאם טוב ואם רע זה הנותן מעות לעני בפרהסיא וקאמר זה הממליא מעות לעני בשעת דוחקו וזוזי לעגלא לא שכיח מפרש להמליא לדקאי לעני בשעת הדחק ולא בשעה שקודם הדחק שיוכל לבקש מזונותיו לקנות תבואה בשעת הזול שהיה מרויח לתליתא שכיח לקנות פת מן הפלטר מדי יום יום שיפסיד והייבו אם טוב ואם רע וקרי תליתא על שם שטולין הפת בסל ומיהו לאו אורחיה למעבד הכי כדאמר בערבי פסחים (דף קי״ח ושם) תלאי בביתא קשה לעניותא מיהו יש לפרש דקרי ליה תליתא משום דדרשינן (מכות דף קג:) והיו חייב תלויים זה הסומך על הפלטר ואית דגרסי איפכא לעגלא שכיח כשקונה תבואה ביחד מלוי פת בביתו לתליתא לא שכיח כשלוקח פת מן הפלטר אין הפת מלויה בביתו :

שברזל ממית בכל שהוא · פירש בקונטרס שחוחד לו מחט בושט או בלבו וקשה דא״כ אפילו קוץ כמי אלא גרמא משום דאמר בפרק רבי אליעזר דמילה (שבת דף קלד:) ובפרק בהמה המקשה (חולין דף עז:) ובהערל (יבמות דף עו:) דברזלא מיזרף זריף :

רוצח שלא עשה בו אומש כרצון · כי היא דפרק המניח (ב״ק דף לב: ושם) הסותר את כותלו לאשפה אי דלא שכיחי רבים אומש הוא וכן היתה לו אבן מונחת בחיקו ולא הכיר בה מעולם לענין נזקין חייב לענין גלות פטור שלהי פרק כילד (שם דף כו: ושם) ויש עניני אומש דאפילו נזקין פטור כמו שמחלק בירושלמי בין בא וישן אצל הכלים להיה ישן כבר והביאו כלים אצלו וכגון אפילה וקרן זויה דפרק המניח (שם דף מז:) ובהגוזל בתרא (שם דף קיב:) ובפרק אלו נערות (כתובות דף לד:) הניח להן אביהן פרה שאולה ונבחה ואכלה משלמין וכו׳ מה שהנו אבל מה שהזיקן לא ובפרק הפרה (ב״ק ד׳ מז.) גבי נכנס לחצר בעל הבית אלא ברשות שפוטר שם את בעל הבית כשהזיק את הנכנס היכא דלא הוי ידע ביה ועוד בחבן יד בכלי עץ יד משמע שיש בה מלא אחיזה דבעינן שיעורא אבל בברזל כתיב ואם בכלי ברזל הכהו : **שברזל ממית בכל שהוא** · על ידי תחיבה שחוחד לו מחט בושט או בלבו : **דברזיה מיבריו** פוגע״ט בלע״ז אבל הכהו לאדרבו דרך הכאה שיעורא בעי : **אף על גב דלאו איהו דאפו** · אלא שנפל מעצמו ובא זה וכבש עליו ולא נתנו להריס ראשו : **שיכול לעלות משם** · אחר אחר כיולא בזה ושעה גרמה לו : **פטור** · הדוחק דלא עביד שיעור מיתה : **או לרבות את המלמלם** · הייבו כובש שלמעלה שם שלא יקום :

הכי קאמר איזהו עני רשע ערום זה המשהא בתו בוגרת ואמר רב כהנא משום ר״ע דוי זהיר מן היועצת לפי דרכו אמר רב יהודה אמר רב המשיא את בתו לזקן *והמשיא אשה לבנו קטן והמחזיר אבידה לבותי עליו הכתוב אומר °למען ספות הרוה את הצמאה לא יאבה ה׳ סלוח לו מיתיבי *בהאוהב את אשתו כגופו והמכבדה יותר מגופו והמדריך בניו ובנותיו בדרך ישרה *והמשיאן סמוך לפירקן עליו הכתוב אומר °וידעת כי שלום אהלך ופקדת נוך ולא תחטא סמוך לפירקן שאני *תנו רבנן האוהב את שכיניו והמקרב את קרוביו *והנושא את בת אחותו והמלוה סלע לעני בשעת דוחקו עליו הכתוב אומר °אז תקרא וה׳ יענה *תנו רבנן °אותו ואתהן אותו ואת אחת מהן דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר אותו ואת שתיהן מאי בינייהו אמר אביי *משמעות דורשים איכא בינייהו רבי ישמעאל סבר אותו ואתהן אותו ואת אחת מהן *שכן בלשון יוני קורין לאחת *הינא ואם חמותו מדרשה אתיא רבי עקיבא סבר אותו ואתהן אותו ואת שתיהן ואם חמותו הכא כתיבא רבא אמר חמותו לאחר מיתה איכא בינייהו ר׳ ישמעאל סבר חמותו לאחר מיתה בשרפה ורבי עקיבא סבר °איסורא בעלמא : **מתני׳** *ואלו הנהרגין ׳הרוצח ׳ואנשי עיר הנדחת °רוצח שהכה את רעהו באבן או בברזל *וכבש עליו לתוך המים או לתוך האור ואינו יכול לעלות משם ומת חייב דחפו לתוך המים או לתוך האור ויכול לעלות משם ומת פטור *שיסה בו את הכלב שיסה בו את הנחש פטור השיך בו את הנחש רבי יהודה מחייב וחכמים ׳פוטרין : **גמ׳** אמר שמואל °מפני מה לא נאמרה יד בברזל שהברזל ממית בכל שהוא תניא נמי הכי רבי אומר גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שהברזל ממית בכל שהוא °לפיכך לא נתנה תורה בו שיעור והני מילי דברזיה מיברו : וכבש עליו לתוך המים : רישא רבותא קמ״ל וסיפא רבותא קמ״ל רישא רבותא קמ״ל אף על גב דלאו איהו דחפו כיון דאין יכול לעלות משם ומת חייב סיפא רבותא קמ״ל אע״ג דדחפו כיון דיכול לעלות משם ומת פטור כבש מנלן אמר שמואל דאמר קרא °או באיבה לרבות את המצמצם ההוא גברא דמצמצמא לחיותה דחבריה בשימשא ומתה רבינא °מחייב רב אחא בר רב פטר רבינא מחייב קל וחומר ומה רוצח שלא עשה בו שוגג כמזיד ואונס כרצון חייב בו את המצמצם נזקין

מכי קאמר איזה עני רשע ערום · שבשביל עניות מרשיע זה המשהה וכו׳ והכי אתמר אין לך עני רשע ערום בישראל אלא המשהה בתו בוגרת : **לפי דרכו** · להגאתו : **למען ספות** · לחבור כמו ספו שנה על שנה (ישעיה כט) : **רוה את הצמאה** · שבא בדבר עם למא לדבר זקן תורה אור וילדה זאת למאה לתשמים וזקן שבא וכן גדולה לקטן : **והמחזיר אבידה לבותי** · השווה וחבר כותי לישראל ומראה בעצמו שהשבת אבדה אינה תשובה לו מצות בורא שאף לכותי הוא עושה כן אלא נלמוזה עליהם : **רוה** · עובדי שבטים שבטים ואינן למאין ליולדים למאה זו כנסת ישראל שלמאה ותאיבה לירלת יולדה ולקיים מצותיו : **והמכבדה** · בתכשיטין נאין : **סמוך לפירקן** · עדיין קטנים הם : **סמוך לפירקן שאני** · דלאו היינו קטן כולי האי דמשום שנה או תי שנה לא תזנה עליו : **הקרא וה׳ יענה** · לעיל מיניה כתיב אלא פרוס לרעב לחמך וגו׳ ומבשרך אל תתעלם היינו נושא בת אחותו ומקרב את קרוביו ואוהב את שכניו נמי כמקרב את קרוביו דכתיב (מכלי כז) טוב שכן קרוב מאח רחוק ומלוה סלע לעני בשעת דוחקו בכלל פרוס לרעב לחמך וכי תראה ערום : **אתהן** · משמע ליה לר׳ ישמעאל את האחת מהן שכן בלשון יוני קורין לאחת היינא וה״ק קרא ואים אשר יקח את אשה זו אשתו והדר את אמה בא״ש ישרפו אותו ואת חמותו : **ר״ע אומר אותו ואת שתיהן** · מפרש ליה הש״ס אחזיל במאי קא מיפלגי הא ודאי לשרוף את אשתו לא קאמר ר״ע : **משמעות דורשין** · לשון משמעות המקרא דורשין : **לר׳ ישמעאל אתהן הדא סוא** · ואחמותו קאי ואם חמותו מדרשא דזמה אתיא כדאמר לעיל ממין לעשות למעה כלמעלה וכו׳ : **לר״ע אתהן תרתי משמע** · חמותו ואם חמותו וה״ק ישרפו אותו ואתהן הן שתי אמהות כגון לקח את אשה ואת אמה ואם אמה : **רבא אמר חמותו שבא עליה תחנה לאחר מיתה בשה איכא ביניייהו** · אבל אם חמותו לתרוייהו מדרשא אתיא : **ר׳ ישמעאל סבר חמותו לאחר מיתה בשריפה** · כמחיים הש״ק קרא אפי׳ אין מתקיימת אלא אחת מהן תשרף הא ודאי לאשתו לא קאמר קרא דתשרף : **ר״ע סבר** · אתהן שתיהן משמע וה״ק אם אשתו קיימת תשרף חמותו ואם לאו אין כאן עונש שריפה אלא איסור אחור שוכב עם חותנתו : **בוגרת׳ כבש** · פרמי״ר בלע״ז לוחץ ראשו של חבירו ומוקפו במים כדי שלא יוכל להריס ראשו ונגנבר ומת : **שיסה** · גירה : **הסיך** · שאחז את הנחש בידו והוציאו והניע שיני נחש בידו של חבירו פלוגתא דרבי יהודה ורבנן מפרש בגמ׳ : **גמ׳ לא נאמר יד בברזל** · כמה שנאמר (במדבר לה) בחבן יד בכלי עץ יד משמע שיש בה מלא אחיזה דבעינן שיעורא אבל בברזל כתיב ואם בכלי ברזל הכהו : **שברזל ממית בכל שהוא** · על ידי תחיבה שחוחד לו מחט בושט או בלבו : **דברזיה מיבריו** פוגע״ט בלע״ז אבל הכהו לאדרבו דרך הכאה שיעורא בעי : **אף על גב דלאו איהו דאפו** · אלא שנפל מעצמו ובא זה וכבש עליו ולא נתנו להריס ראשו : **שיכול לעלות משם** · אחר אחר כיולא בזה ושעה גרמה לו : **פטור** · הדוחק דלא עביד שיעור מיתה : **או לרבות את המלמלם** · הייבו כובש שלמעלה שם שלא יקום :

נזקין

ה א מיי׳ פכ״ח מהל׳ אישות הלכה הלכה כה סמג לאוין סה טוש״ע אה״ע סי׳ ל סעיף ג :

ו ב מיי׳ פט״ו מהלכות אישות הלכה יט :

ז ג מיי׳ פכ״ל מהלכות אישות הל׳ כה :

ח ד מיי׳ שם פ״ב הלכה יד :

[ועי׳ תוספות יבמות סב: ד״ה סמוך ועוד תוס׳ שם לו: ד״ה נשא]

ט ה מיי׳ שם הלכה ח וע״ש במ״מ :

י ו מיי׳ פ״ל מהלכות רוצח הלכה ג ופט״ו מהל׳ סנהדרין הלכה יב סמג עשין יב :

יא ז מיי׳ פט״ו מהל׳ סנהדרין שם ופ״ד מהלכות עכו״ם הל׳ ח :

יב ח מיי׳ פ״ג מהלכות רוצח הל׳ ג והל׳ ט :

יג ט י מיי׳ שם הל׳ י :

יד כ מיי׳ שם הל׳ ד :

טו ל מיי׳ פ״ו מהלכות מוכר ומציק הלכה יב סמג עשין ע עוש״ע ח״מ סי׳ שפג סעיף ה :

[בשבת ובמו״ק כח. אית׳ הן ועי׳ תוס׳ מיר מ: ד״ה הריני]

גליון הש״ס

גמרא מפני מה לא נאמרה יד בברזל · עי׳ מרדכי פרק הגוזל קמא סימן קלח ·

יבמות סב:

גם זה שם

[עי׳ תוס׳ יבמו׳ סב: והוס׳ שם לא. ד״ה ספק]

יבמות לד:

[לעיל עח.]

שבת לא: [ע״ש מו״ק כח. ע״ש]

ב״ק כז.

ב״ק כב:

לעיל נב:

עין משפט
נר מצוה

[דף לב.]

נזקין עשה בו אונס כרצון · היכא דעביד בידים ואפי' יש כדיליף בב"ק (דף כו:) פלע תחת פלע לחייב על האונס כמזיד וכו' : **רב אחא פוטר** · דגרמא בעלמא הוא דאמשא קטליה : **מות יומת המכה וכו'** · סיפיה דקרא דלעיל לו בחיבה דרבינן מגמלס וכתיב רוצח הוא מיעוטא למעוטי נזקין : **כפתו ומת ברעב** · דבשעה שכפתו אין כאן דבר הריגה והרעב בא מאליו והולך וחזק לאחר זמן כל שעה ולא דמי לגמלס במים ובאור ההורג מזומן : **סוף חמה לבא פטור** · כלומר אם לא היתה אם חמה בשעה שכפתו אבל סוף לבא כאן וזה לא יכול לעמוד וסופו למות פטור שלא היה ההורג מזומן להריגה וגרמא הוא ואין דינו מסור לבית דין אלא לשמים : **כפתו לפני ארי פטור** · דאי נמי לא היה כפתו לא היה יכול להגיל עצמו מן הארי · בכולהו גרסינן אמר רבא : **הני אוני והני אתו** · ולא מת על ידי יתושים הראשונים שהיו מוכנים אם שכמה כתות עברו עליו : **כפה עליו גיגית** · ומת בהבלא : **או שפרע עליו מעזיבה** · וזה היה יש ונכנסה אם הגיגה פטור שההורג בא לאחר זמן : **כגיבא דשיגא** · שסתום ביותר ואין הבל האור והאר יכול לצאת ממנו : **טעמא דאדליק ליה שרגא** · שזמן את ההורג : **הא לא אדליק ליה שרגא** · ומת בהבל פיו דומיא דכפה עליו גיגית פטור :

נזקין שעשה בהן שונג כמזיד ואונס כרצון אינו דין שחייב בהן את המצמצם רב אחא בר רב פוטר אמר רב משרשיא מ"מ דאבוה דאבא דפוטר אמר קרא °מות יומת המכה רוצח הוא ברוצח הוא דחייב לן מצמצם בנזקין לא חייב לן מצמצם אמר רבא *כפתו ומת ברעב פטור ואמר רבא ²כפתו בחמה ומת בצינה ומת חייב ³סוף חמה לבא סוף צינה לבא פטור ואמר רבא כפתו לפני ארי פטור לפני יתושין חייב רב אשי אמר אפילו לפני יתושין נמי פטור הני אזלי והני אתו איתמר כפה עליו גיגית ופרע עליו מעזיבה רבא ורבי זירא חד אמר חייב וחד אמר ⁴פטור תסתיים דרבא הוא דאמר פטור דאמר רבא כפתו ומת ברעב פטור אדרבה תסתיים דרבי זירא הוא דאמר פטור דא"ר ⁵זירא ⁶האי מאן דעייליה לחבריה בביתא דשישא ואדליק ליה שרגא ומת חייב טעמא דאדליק ליה שרגא הא לא אדליק ליה שרגא לא אמרי התם בלא שרגא לא מתחיל הבלא בשעתיה

בפרק המניח *היה בעל חבית ראשון ובעל קורה אחרון נשברה חבית בקורה חייב ואם עמד בעל חבית פטור ובשלהי השוכר את האומנין (ב"מ דף פב: ושם) המעביר חבית ממקום למקום ושיברה רבי יהודה אומר שומר חנם שבע וכו' מדפטרינן שומר חנם ולא מחייב מעטם אדם המזיק ש"מ דבאונס שהוא כעין גניבה ואבידה מיפטר ולכך מחייב שומר שכר ואי"ת הא שלהי כילד הרגל (ב"ק דף כז:) מחייבים כפל מן הגג ברוח שאינה מצויה אף על גב דרוח שאינה מצויה הוי כעין גניבה ואבידה דאמר בפרק שור שנגח ד' וה' (שם דף מה:) גבי ד' שנכנסו תחת הבעלים הרגו מועדין והרגין ומשלמין את הכופר וחייב לשלם דמי שור לבעליו חוץ משומר חנם ומוקי לה דנטריה שמירה פחותה דשומר חנם כלתה שמירתו והכך אחריני לא כלתה שמירתן ודייק כמאן לי כרבי יהודה דאמר שוכר כשומר שכר ניתני וכולן במועד פטורים מן הכופר פירוש משום דמועד סגי ליה בשמירה פחותה לרבי יהודה והייט דלת שיכולה לעמוד ברוח מצויה ואינה יכולה לעמוד ברוח שאינה מצויה כדמוכח בריש הכונס (שם דף נה:) ומדמחייבינן טשא שכר ופטרינן שומר חנם ש"מ דרוח שאינה מצויה הוי כעין גניבה ואבידה ואפ"ה מחייבינן ביה אדם המזיק כדפרישית וי"ל דרוח שאינה מצויה הוי כעין אבידה ומחייבין ביה המזיק ונתקל לרבי יהודה הוי כעין גניבה דפטרינן ביה אדם המזיק כדאמר בהשואל (ב"מ דף לד:) דגניבה קרובה לאונס ואבידה קרובה לפשיעה ולטעין שומר שכר מיחייבי תרוייהו וכן מוכח בהגוזל קמא (ב"ק דף נט: ושם) גבי טבח אומן שקלקל דפריך למאן דפטר בחנם מברייתא דקתני נתן בהמה לטבח וגיבלה חייב מפני שהוא כשומא שכר אלמא ס"ד דהאי מקשה אפילו בחנם חייב כמו שומר שכר שחייב על האבידה ומשני אימא מפני שהוא טשא שכר לפיכך בשכר חייב אבל בחנם פטור דהוי כעין גניבה :

בנזקין לא חייב לן מגמלס · משמע דמחייבי טפי ברוחא מבנזקין ואם כן מדפטרינן לקמן ברוחא תריס כ"ש בנזקין וכן משמע בשלהי כילד הרגל (ב"ק דף כז: ושם) דפטרינן זרק כלי מראש הגג והיו תחתיו כריס וכסתות אפילו קידס וסילקן וא"ת הא אמרינן בריש הכונס (שם דף נה: ושם) הפורק גדר בפני בהמת חבירו פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים ופריך היכי דמי לי בכותל בריא בדיני אדם נמי ליחייב ומאי קושיא הא דמיא לתריס דפטור וגרלה לפרש דאכותל קאי (ו) ולהכי פריך בדיני אדם נמי ליחייב אכותל ויש ספרים שכתוב בהדיא אכותל ותדע דתנן התם הוציאוה ליסטים הליסטים חייבין ומוקמינן בגמרא דהכישוה במקל ש"מ דבלאו הכשה לא מיחייבי אע"פ (ז) שפרצה לסטים ומיהו יש לדחות דמתניתין להתחייב בנזקיה אחיי אבל לאבידה דבהמה מיחייבי וא"ת למאי דפרישית דקאי אכותל לישני דפטור מדיני אדם קאי אבהמה וי"ל דלא שייך למיתני פטור מדיני אדם אם היה שוס חיוב (ג) (לא) בבהמה (ולא) [אי] בכותל אבל כשמתרץ בכותל רעוע אע"ג דאין דומה שיתחייב בדיני שמים אכותל שהוא רעוע כ"כ שיכול ליפול ברוח מצויה אי אפי' ברוח שאינה מצויה מ"מ שייך למיתני חייב בדיני שמים כיון שיש דבר שהוא חייב בו כגון הבהמה והשתא אתי שפיר דנקט בפני בהמת חבירו ולא נקט הפורק גדר של חבירו דמשום בהמה נקט לה ומיהו בסוף הסוגיא דקאמר מהו דתימא כיון דלמיסתר קאי מאי עבד משמע דחיוב דיני שמים קאי נמי אכותל ומאי לפרש דה"ק כלומר למיסתר ולמיפל קאי אי נמי הכי קאמר כיון דלמיסתר קאי שהבעלים מצוין לסותרו אלא יפול על בני אדם שדי"ח דכל הקודם במצוה זכה ואין לו להניח מלסתור בשביל בהמת חבירו ובדיני שמים נמי לא מחייב קמ"ל אי נמי חייב בדיני שמים קאי נמי אכותל שנהנה הוא בה עד שיזדמנו לו פועלים לתקן :

כפתו ומת ברעב · אפי' היה רעב כבר בשעה שכפתו כיון דאם לא היה מתחזק עליו הרעב לא היה מת הוה ליה סוף רעב לבא דלא דמי לכפתו בחמה שכבר נפלה עליו חמה שראוי למות בה : **סוף** חמה לבא כו' · דלא רבי רחמנא מגמלס אלא במקום שהתחיל בו ההיזק כבר ומיהו אם כפתו בפנים והביאו במקום שסוף חמה לבא וסוף צמה לבא נראה דחייב למ"ד אשו משום חצי דלעניין מיתה נמי מחייבין באשו משום חצי כדמוכח בכילד הרגל (שם דף כב· ושם) ואין חילוק בין מקרב האש אל הדבר למקרב הדבר אל האש כדמוכח בריש הכונס (שם דף יו· ושם) דפריך אי דמעטא ניהליה ברוח מצויה בדיני אדם נמי ליחייב והיא דאשקיל עליה בידקא דמיא דבסמוך אפילו כפתו והביאו שם ואח"כ אשקיל פטור דדמיא לזרק חץ ותריס בידו דאפילו הוא קידס וסילקו פטור וא"ת והיא דהשיך בו את הגחש דפטור למ"ד מעצמו מקיא ממאי פטור לפי מה שפירש בפרק כילד הרגל (שם ד' נג: ושם) בשמעתא דפי פרה שאם ידו לתוך פי הגחש והשיך ליחייב משום אשו דודאי הגחש יקיא את האדם וי"ל דשאני התם שעדיין אין האדם בעולם ומיהו קשה היא דזרק לרור למעלה דבסמוך דמשמע דאי לא אזלא לגדין אלא לתחת פטור אמאי ליחייב מידי דהוה אאבנו וסכינו ומשאו שהניחן בראש גגו ונפלו ברוח מצויה דחייב משום אשו אי בהדי דאזלי קא מזקי כדאיתא בפ"ק דב"ק (ד' ו·) ושמא אינו מצוי כאן שתפול לתחת ממש ולא תיזל כלל לגדין ומיהו זה ודאי קשה דמשמע דלגדין נמי לא מיחייב אלא משום כחו דפריך אי כחו הוא תיזל לעיל ודוחק לומר כח כחוש הוא ולריך לומר דהייטו למ"ד אשו משום ממונו והא דתנן בפ"ב דחולין (דף לא.) נפלה סכין מידו ושחט שחיטתו פסולה ודייק דעמא דנפלה הא הפילה הוא כשירה כמאן כרבי נתן דלא בעי כוונה קשה נמי ליהוי כי הפילה למ"ד אשו משום חצי אם לא נחלק באחיטה ולא מסתבר לחלק כיון דאפילו מיתה גמרינן מממון אלא נראה דאחיטה ההיא סוגיא כמ"ד אשו משום ממונו ומיהו קשה דאי לתחת לאו כחו הוא מאי שנא מהא דתנן באלו הן הגולין (מכות דף ז·) היה מושך במעגילה ונפלה עליו והרגתו פטור משום דשלא כדרך ירידתו הוא והשתא תיפוק ליה דלאו כחו הוא וי"ל דשאני התם דמתוך שמושך למעלה נופל יותר למרחוק עוד יש לפרש דבכל הני דסוף חמה וצנה ואחי לבא וזרק לרור למעלה ונפל לתחת אפילו כפתו והביאו שם פטור דדמי לכח כחו ואם נמי שלא המיתה אלא ברוח *מצויה פטור ממיתה אלא דלעניין ממון חייב זק שלם ולא דמי לאלי זק לרורות אע"ג דכח כחו הוא דהא אשו נמי חייב משום ממונו כדמוכח בפרק כילד הרגל (ב"ק דף כג· ושם) דמאן דאית ליה משום חצי אית ליה נמי משום ממונו :

כפתו לפני אחי פטור · אין חילוק בין יתושין לאחי אלא משום דסתם אחי עדיין לא התחיל לחבול בו שאם קפץ כבר עליו האחי לא היה יכול להתעסק לכפותו אבל סתם יתושין כבר התחילו ליפול עליו ואע"ג דהכי אזלי והכי אתו קסבר לא שנא : **כפה** עליו גיגית כו' · לא דמי לסוף חמה לבא לסוף ליה לבא דהתם ליכא חמה וצינה כלל ולא מתחיל ביה בשעתיה ולא דמי נמי לכפתו בחמה ולינה דהתם כבר אתו עליה מקודם חמה ולינה שיש בהן כדי להמיה אבל הכא ליכא אלא הולך ומתחזק עליו ודמי לכפתו ברעב שכבר יש רעב מעט ותמיד מתחזק ואם תאמר מאי שנא פרע מעזיבה מתרים ובידקא דמיא בכח שני ויש לומר דהכא חייב טפי כדמסיק דמתחיל ביה בשעתיה :

סתם

טז א מיי' פ"ג מהל' רוצח הלכה י :
יז ב מיי' שם הלכה ט :
יח ג ד מיי' שם הל' י :
יט ה מיי' שם הל' ט :

הגהות הב"ח
(א) תוס' ד"ה בנזקין וכו' דאכותל קאי והכי פריך : (ב) בא"ד לא מיחייבי אע"פ שהוציאוה לסטים : (ג) בא"ד אם היה שוס חיוב אי בבהמה אי בכותל :

שאינו רש"ל